

Havaarijakhaq tukiliutaa

Inuinait Pitquhituqaq

Tukhiutijuq atia turaarutaata naunaitkutaq

Max Friesen

Inuliqinirnut Havagviata

Iliharvigjuangat Toronto

19 Ursula Franklin St.

Toronto, ON M5S 2S2

max.friesen@utoronto.ca

416-978-4505

Qaffiujut inuit unalu/uuminngaluuniit pulaaqtut munarijauniaqtut hamna atatalingnit

1 – Halikaaptap tingmialik

2 – Mabel Etegik, Inirnikhaq

3 – Mary Kaotalok, Inirnikhaq

4 – David Kaosoni, Inirnikhaq

5 – Emily Angulalik, Tukimuaqti, PI/KHS

6 – Darren Keith, Angajuqaanga Qaujihaqti, PI/KHS

7 – Max Friesen, Ilihaijiqpaaq, Iliharvigjuangat Toronto

(Ilihimajakhatit: halikaapta inikhaat pigiarumik, atauhiq malrurnigluuniit nakhalaagtavut Inirnit unipkaaliuqtinigluuniit)

Havaarijakhaq hulidjuhiit

Una Inunnait Pitquhituqangit Havaarijakhaq havaarilluaqhimajaat havaqatigivlugit ukunanngat Pitquhirnikkut Ilihautiniq / Kitikmeot Ingilraatigut Katimajiit (PI/KHS) Iqaluktuuttiarmiut, ittarnitaliqijiillu algaktaqtut nunami Iliharvigjuangat Torontomit, hivunigivlugit pitquhituqat qaujihaqtunut Nunavunmi. Havakhimaaqatigihimajaqut 1999 mitilluni, tiliurahuahugu pitquhituqangit nunanganit Pitquhituqangit Qaujimagatuqangit Inirnikhallu Iqaluktuuttiarmiut, unalu ittarnitaliqiniq algaktaqtut. Hivulliqaangit hulidjuhingit tukhiutigijangit 2025 ukiunganit havaglugit iluani Ahiak Utiqtaqtut Tingmiaq Unaguiqhirvingat unipkaaliurluta pitquhituqangit qaffiujunit Inuinait Inirnikhat najurvigigaluangit inuuhuktuuvlutik tahamani. Una naunaitkutaq atuqtauunnguquq hamna Pitquhirnikkut Ilihautiniq/ Kitikmeot Ingilraatigut Katimajiit ilihautikhangit.

Havaarijakhat najugaat

Ahiak Utiqtaqtut Tingmiaq Unaguiqhirvingat. Ikittunik unipkaaliurumajavut tununnganit Kuugjuaq, uvanilu Innakhagvik (Perry Island). Takulugu nunaujannguaq iluani.

Tukhiutihimajaat uplungani pulaarlugu uvani hapummijaujunut nunanga

Taaqhivalirvia 11 unalu 12, 2025. Hamna 2025 havaarijakhaq naammagijaukpat, utirniarungnaqhijugut aippaagunnguqtumik aujami 2026 uvvaluuniit 2027 mi.

Huklut agjaqtau hunngu juq(t)

Halikaapta. Parnaijarumajaqqut ahiakkut malruk upluinnaanit aullaarluta Iqaluktuuttiarmi. Uplunganit, tallimanit ikaarnikkut pulaanginnarumajugut Ahiak Utiqtaqtunut Tingmianit Unaguiqhirvia iluani. Una halikaapta tingmihainnarniaqtuq nutqaqattarlutik, kihimi ingniqutaa qaminngainnaqhimalluni.

Nainaaqhimajuq hulidjuhingit tunngavingalu

Malruk uplunganit, halikaapta inuqarlunilu 4-5 inungnit (tingmialik, 1-2 Inirnikhat, 1-2 PI/KHS qaujihaqtit) tingmilutik Ahiarmut. Pingahuinnarnit najugainnut Inirnikhat unipkaaliurlutik. Inirnikhat humiliqaak unipkaarumagumik, nunaujannuami tikkuahhiinahuqtut humiliqaak inuturliminiit ihivriunginnarahuaqtangit hauhimaittumik. Imaatut, tingmianit qalgi takujumagumiuk piruminiillu haniani CWS najugaat – nipiliurnahuqtavut naammagijaugumik. Kihiani, Inirnikhat unipkaaqtut hivulliutauluni.

Iqqakuut

Tahapkuat upluinnaanit utiqattaqhutik, tamaita iqqakuut agjaqattaqhunngu jaat Iqaluktuuttiarmi. Halumaittumik imat hiamittailinahuarlugillu. Halikaapta uqhuruangit tutquumaniaaraat uvani Tingmiaqhiuqtiit Munarijangit CWS Kuugjuaq aujiivingit, aahiit halikaapta uqhuruangit parnautigijangit tingmiaqhiuqtiit munarijangit auladjutijangit. Imai qhimajut qattarjut ahivaqtau hunngujut aujaq nunguanit.

Ihumagijakhaq avatiliqiniq ihuiluutauniagut ingattaqtailinikhaqut maliktakhangit

Hamna ilitquhingit ihumagijakhaq avatiliqiniq ihuiluutauniagut taamna aktuqtauningit kuinginnarningit tingmianut halikaapta tingmijunut. Naiglinahuarlugit taimaa malikhimainnarniaqtavut tamaat Kanata Uumajunut Maligautangit tingmijunut, ilagivluniuk pittailinahuarlugit tingmidjanut ivajunut najugait. Tingmiqattalimaittugut Ahiak nunanganiittilluta; una halikaapta tingmiinnarahuaqtut unipkaaliurniarumik kihiani, ingniqutaa umikhimainnarniaqtuq unipkaaliurniarumik. Kihiani, halikaapta tingmialiglu aturvikhaat uvanngat Ukiuqtaqtumi Qaujihaiviit Havaarijakhaq; una halikaapta aallaunngittuq atuqtauvagaat hapkuat Kanata Uumajuliqijit Havaktiit tingmianut atataqtaunigut uvani Ahiarmi, una halikaapta tingmialiglu ilihimattiaqtangit malittiaqtakhaat maligautainut uvani Ahiarmi.

Maligautait aktuqtailiniagut uumajunut maligaut

Aktuqtailinahuaqtavut malikhimallugit, akhaqarnirumigluuniit. Akhat takukhaugumik tingmitillutik, mittalimaittugut tahamani. Niqit tutquqtaulimaittut halikaapta hilataani. Hiqqunmik parnautiginiagut tamaat, atuqtaulaitturluuniit, parnautigiinnaqtukhaq.

Nunalingni katimaniq unalu ilagijaujuq

Una havaarijakhaq havaarijangit hapkuat Pitquhirnikkut Ilihautiniq / Kitikmeot Ingilraatigut Katimajiit (PI/KHS) Iqaluktuuttiarmi, ilagilugillu Inuinait qaujiharnigut hivulliutigijangit. Qangaraaluk ukiunganit, unipkaat kititihimajaqqut Pitquhiutigut Unipkaangit Inirnikhat Kuugjuarmiuttat, kihimi Kuugjuaq hivulliutigijaat. Amihut Inirnikhat nunagivagaat Kuugjuaq, itquamajamingnillu unipkaarumavlugit. Amihut inuit halikaaptakkuuqtut Inuinait Iqaluktuuttiarmiutaujut. Hamna Qaujimajatuqangit unipkaaqtait tutquumaniaqtait uvani PI/KHS Iqaluktuuttiarmi, kitunuliqaak ilihautikhangit.

Hivunngani parnautikhangit iluani hapummijaujuq nunangani

Hivunigijaqqut malruk upluinnaangit 2025 ukiungani. Kihimi, naammagijaukpat utiffaarniarungnaqhijugut malruk upluinnaatigut uvani 2026 uvaniluuniit 2027. Talvanngat tukhiutigijavut 3 nit ukiunganit tukhiutikhangit.